

"פרוי צדיק" לראש השנה

የመተዳደሪያ የሚከተሉ ነው.

בענין כוונת מתוקה שהוא השמחה בלב.

ועל רמו זה אוכלים תפוח בדבש על דך
שאמרו ז"ל (שכת פ"ח) שישראל נמשלו
להפוח מה תפוח זה פריו קודם לעליון אף
ישראל הקדרמו נעשה לנשמע. כי נעשה
פירוש שיעשה בחינת הטוב בעוד שעוד אין
מרגישי עוד הטעם רק לעשות מה שיצתו
מרצונו יתברך לילכת בדרכ התורה. ונשמע
הוא הרגשת הטעם בדברי תורה על ידי
משמעות ומשמעות ונקלט לבבו המתיקות
בשמה וב טוב טעם ודעת והוא פירוש לנשמע.
וזהו עניין רמז התפוח על בחינת הטוב שהוא
בחינת נשעה כנ"ל בחינת אמרו צדיκ כי טוב.
וזבש רמו על מתיקות השמיעיה והבנה
בטוב טעם ודעת ועל ידי זה מוגיש השמחה
בלבו על דרך שנאמר (שופטים י"ד: י"ח) מה
מתוק מדבש וככ"ל ולישראל לב שמחה וזהו
שתחדש עליינו שנה טובה ומתוקה:

[א] **בראש** השנה המנהג לאכול תפוח
בדבש ואומרים יהי רצון
שתחדש עליינו שנה טובה וمحותקה. ענן
חידוש השנה הוא כמו שדיברנו בשבט קודש
העבר שלכל שבתו וראשי חדשים שבסנה
יש לכל אחד קדושה מיוחדת כל שבת וככל
הוא לפניו בחינתו. ובגאיו היום טוב של
ראש השנה אז נתחדים מחדש קדושת כל
הזמן על השנה הבאה להשဖיע מחדש
התעוררות הקדשה בנפש כבראשית¹⁴
הבריה. וכך נקרא יום הזכרון כמו
שאומרים כי תכיא חוק זכרון לפניו להפקד
כל המעשימים. וכך שאומרים בתפילה
ובקידוש היום ודברך מלכנו אמר וקיים לעד
הינו שהדבר ה' שבו נבראו כל הבראים

זהו שהוא שאנן מבקשים שתחדש עליינו שנה
טובה שיהיה חידוש השנה ברבבי
תורה שהוא אור כי טוב. ומהותקה כמו שנאמר
(קהלים י"ט, י"ז) ומתחוקים מדבש ונופת צופים
היאנו שריגישו טעם בדברי תורה וכמו
שאמרו (פסחים ק"י ט). זה המגלה דבריהם
שכיסה עתיק יומין ומאי נינו טעמי תורה
שריגישו טעם בדברי תורה שיכנסו הדברי
תורה למעמקי הלב. וכתיב (קהלת י"א, ז)
ומהותק האור היאנו כshedrigishin הטעם בדברי
תורה בהבנת הלב וזה הוא ראיית האור על
דרך שנאמר (שם א', ט"ז) ולבי ראה הרבה
הכמה וכחיב (שיר השירים ז, י"א) דבש וחלב
תחת לשונך ואמרו (חגיגה י"ג) דבריהם
המתוקים מדבש וחלב יהיו תחת לשונך.

וזהו המנהג שאוכלמים תפוח בדבש על פי
שאמרו (שבת פ"ח) על הפסוק (שיר
השירים ב', ג') כתפוח בעצי העיר למה נמשל
ישראל לתפוח וכו' אף יישראל הקדרמו נעשה
לנשמע שבעשת מתן תורה נמשל ישראל
لتפוחות. ואף הפסוק כתפוח וגנו קאי על ה'
יתברך וcomo שהקשו בתוס' רק כיון. שנמשל
ה' יתברך לתפוח נמשל ישראל גם כן לתפוח
על דרך שאמרו (תנומה קדושים ב') הוואיל
ונקדשתם לשמי וכו' היו קדושים בשם אני
קדוש וכו' משל למה הדבר דומה למלך
שקידש אשה אמר לך הוואיל ונקדשת לשמי
אני מלך ואת מלכה בשם שהוא כבודי כך
הוא כבודך. מAMILא כשןמשל ה' יתברך
لتפוח נמשלו ישראל גם כן לתפוח וכתיב
(שיר השירים שם) בצלו חמדי וישבתי ופריו
מתוק לחבי והוא על דרך שנאמר ומתוק
האו. וזה שמקבשים שתחדש علينا שנה
טובה באור תורה שנקרה טוב. ומתוקה
שנרגיש טעם שייה ומתוק האור בדברים
תורה ומAMILא נכלל בזה גם כל הטובות:

[ב] יהי רצון מלפניך שתחדש עליינו שנה
טובה ומתוקה. שנה טובה היינו
בדברי תורה דסתם טוב הוא בדרכי תורה
כמו שאמרו (ברכות ה) אין טוב אלא תורה.
וכתיב (משל י, כ"ג) ותורה אור ופעם ראשון
שנזכר טוב בתורה הוא בפסוק (בראשית א, ד)
ויאא אלהים את האור כי טוב והיינו האור
תורה וכמו שאמרו (בראשית רכה ג, ח) חמיש
פעמים כתיב כאן אורה כנגד חמישת חומשי
תורה. ובתקונים (מיון ל"ז) על הפסוק
(בראשית א, ג) יהי אור ויהי אור יהי אור דא
פסח אור ל"ז ויהי אור דא ראש השנה. היינו
שבפסח היה אז תחילת התגלות האור כי
טוב אך אחר כך נעלם מהם כמו שנאמר
(שמות ט"ו, כ"ב) וילכו שלושת ימים במדבר
ולא מצאו מים. ומים היינו דברי תורה כמו
שאמרו (כבא קמא פ"ב) אין מים אלא תורה.
ובז'זה ע"ק (ח"ב ס') וכי מאן יהיה להו או ריתאת

הכא וככו ואוליפנה דקדושא בריך הוא תורה
איךרי וככו פירוש דעתיך האור הוא שיאיר
בלב שיש מי שברא העולם וזהו המכון של
כל התורה וזהו תורה אורה ועל ראש השנה
נאמר ויהי אורה שכך יש היה להאורה שבכל
שנה ושנה מתחדש הדברי תורה בפנים
חדשות (וכמו שנזכר באמר הקודם) שבכל שבת
ושבת יש קדושה מיוחדת מהדברי תורה של
הפרשה שקורין בשבת זה. ובכל שנה
מתחדר כל הדברי תורה מחדש בעסק חדש.
דבחדש ניסן הוא חידוש הלבנה שמקבלת
מאור החמה ותשורי הוא אורה החמה עצמה
שהוא בחינת תורה שכתב ובכל שנה הוא
שונה מחדש על היקף השנה. וכך שמצוינו
(סנהדרין ק'ג): מנשה היה שונות חמישים
וחמשה פנים בתורת הכהנים נגדי שני
מלכותו. היינו שלפי טעתו שבבבבודה זורה
שלו כוונתו בעבודה לשמים היה חדש בכל
שנה פנים אחרים בתורת הכהנים שהוא ספר
עובדת הקרבנות וסביר שמכoon לשים.

לראש השנה

מדה שם אחר חשב ראשים כנגד כתר עליון
שמה שישראל נקרוו ראשים והוא נגד מדת
כתר עליון שא' יתברך ראשן של ישראל כמו
שנאמר (מיכה ב', י"ג) וה' בראשם. וזה
שאומרים לראש ולא לזרב:

והמנחג ליקח ראש כבש זכר לאילו של יצחק והוא כמו שאמרנו שביצחק מצינו שאמר ועשה לי מטעמים ועל זה הנאמר על יום ראש השנה (נחמה ט, י) ושתו ממתקים וגורי כי קדוש היום לארוןינו. שעל ידי שהאכילה לשם שמים רק לקודשת היום וזוכין להאור ולהרגיש טעם בדברי תורה כמו שנאמר (קהלת י"א, ז) ומתקן האור. ואור הראשון שנגנוו הוא מה שמופיע לחכמה ובניה מבחןת כתר עליון על ידי קוצו דיו"ד לדעתם דרמייא לאין (זהר ח"ג ס"ה) וזה הוא בבחןת ראש. וכל עיקר המכון התקיעות הוא שידועים לਪתוח את בוראן בתרעה וכמו שmoboa בזווה"ק (שם צ"ט) לאתערא שופרא אהדרא וכבר. וזה שנאמר (תהלים פ"ט, ט") אשר קשיא וכבר. העם יודעי תרעה הה' באור פניך יהלכון של יידי זה זוכין להארת פנים (כמו שנכתב באמר הקודש). ומשום hei אוכליין ראש כבש זכר לאילו של יצחק ומבקשים שניהה לרأس ולא לזרוב שכל אחד מישראל יזכה להתרבר במדרגתו ובבחןתו עד הראש שהוא נגנד מدة כתר עליון כנ"ל ועל ידי זה יזכה לאור הראשן אור כי טוב כנ"ל:

ה. גוֹלֶם גָּדוֹלָה אֲמִתְהַיּוֹן

ועל ידי הקרייה בלבד מן המיצד על ידי זה העני במרחוב שהוא הארה דלעילא הנשפע מתקיעת שופר. וכדייתא בגמרא (ראש השנה טז:) שננה שרשה בחלילה מתעשרה בסופה וכפירוש רש"י ז"ל שם ישישראל רשים ולבים נגען למקומם. ועל ידי שרגיש בעצמו הריחוק ולבו נגען על ידי זה והא סופו שיש לו אחראית שמיד מרגיש הארה של הצמיחת ישועה.

ז' זה פירוש המדרש ובה הנ"ל אוורי בראש
השנה וישעיו ביום הכפורים שבראש
השנה הוא התחלת הbhתקת האור לצמיחת
הישועה ותכלית הישועה בהתגלות נגמר
ביום הכפורים וכגדיאית במדרש (ויקרא ר'כה
לו, ז) על פסוק (קהלים ק"ל, ד) כי ערך
הסליחה למען תורה מראש השנה הסליחה
ממתנה לך כלך למען תורה כדי ליתן
איומך על בריותיך. והיינו כי באמצעות עצם
הישועה לעילא נעשה בראש השנה רק שהוא
בザ hullam של מהותה בתתgalות בהנפש עד יום
הכפורים למען תורה. כי כל עשרה. ימים
נקראים ימי תשובה שנמצאו עוד היראה של
ראש השנה בנפש לפשפש במעשיו להתקרב
מהריחוק. ומזה באים להתגלות הישועה
ביום הכפורים להיות נגלה לכל נפש
התקרבות לה' יתברך בשלימות:

לאדונינו ואל תעצבו כי חזרות ה' היא מעוזכם (נחמיה ט, י'). ומכל מקום אתה בפוסקיםadam ירצה רשאי להעתנות בראש השנה ויש עוד מצوها בזה. אך איתא ברוכות ג, ב) בשעה שישראל וכורע עונין יהא שמר המלך שמקלסין אותו בכיתו כך מה לו לאב שהגלה את בניו ואורי להם לבנים שغال משלוחן אביהם. וזה העניין שבראש השנה ישמשמו אז הדברי תורה וידעו בעצם שיש טענות עליהם אם שהיתה להם פחד ויראה אבל באו מזה גם לעצמות. ואמר להם נחמיה לכלו אכלו משמנים וגוי כי קדוש היום לאדרוניינו שיטום הזה באמת מכnis יראה ופחד בלבד כמו שנקרה יום זה בתיקונים (תיקון מ"א) דרועיא תניינא יומא תניינא ואל העצבו וגוי שלא יbia לכמ' עצבות שיצחק אבינו ע"ה שנקרא על שם השתווק והشمחה וכן הוא בזורה"ק (מהרש גנעלם ח"א קליה) חולדות יצחק תולדות השתווק והشمחה וכו' והיינו שמדת יצחק הוא פחד יצחק ודאית (שבת ל"א): לא ברא הקב"ה את עולמו אלא כדי שייראו מלפניו שנאמר (קהלת ג, י"ח) והאלים עשה שייראו לפניו. וכן אמרו (אבות ר, י"א) כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא ברא אלא לכבודו וכי הינו שיהיה התגלות כבוד מלכות שמים. וזה על ידי היראה כמו שאמר ר' קידושין ל"ב): מלך שתהא אימטו עלייך. וכשהמקבלין על מלכותו או יש לה יתברך שמחה מזה כמו שנאמר (תהלים ק"ד, ל"א) ישמח ה' במעשהיו שזה היה תכלית הבריאה כאמור. ומהו יצמח אף לישראל שמחה כמו שאמרו (תנא דבריו רבה פרק ג) שמחתי מתוך יראי. וזה שאמր להם ואל תעצבו שלא יbia היראה והפחד לידי עצבות כי חזרות ה' הוא מעוזם כי יכenis שמחה אף בלבכם לכמו של ימי מלכותו של עונין יהא שמו הגadol מבורך וכורע שישראל ובקלה מלכותו עליהם הוא מעוזם לכלו אכלו משמנים וגוי. וכן כשותם שישראל רשות להעתנות גם כן ומכל מקום אף להם לבנים שغال. ומשום הכיע עתה בשעתה בಗלות ה' יתברך שמח בקבלת על מלכוותה של ישראל מכבליין עליהם בראש השנה וחדרין מהדין וחזרות ה' הוא מעוזם זה כל התקיפות שלהם. וכתיב (נחמיה ח, י"ב) וילכבר כל העם וגוי ולעשות שמחה גדולה כי הבינו בדברים אשר הודיעו להם. הינו שנכנסה הבאה על ידי היראה הוא שמחה גדולה ולכלך והכניס בהם שמחה יוניברל וдолבון.

[ד] **המנוג לאכול וראש כבש ומקשים**
שנהיה לראש ולא לנוב. כבר
אמרנו (ויתברר פרשת חכוא) שהברכה השביעית
שבפרשה שם הוא ונתנק ה' לראש ולא לנוב
שזה שלימות הברכות כשםתברירין בכל
השבע מרות ואוז נקרא ראש. והוא דלפיעמים
מצינו שהוא ראש לשועלים ומכל מקום הוא
נוב לאירוע על דרך שמצוין (סנהדרון ל"ז).
בשורות שלפני סנהדרין עד האידנא היה
⁹⁰ יזכינה בירישא השתה מותביחו לי בדנבי וכורע
דאמרו היה כי הוי זנב לאירועים וכורע. על זה
מקשים שנחיה לראש ולא לנוב היינו שייהיו
כל ישראל בבחינת רואים שכל אחד
במדרגתו ובבחןתו יהיה לראש ולא רק ראש
לשועלים רק יהיה לראש ולא לנוב שיתברר
כל אחד מישראל שהוא במדרגתו המובהך
והראש. וזה שנאמר (דברים כ"ח, י"ג) וזה היה רק
למעלה ולא תהיה למטה שלא יציר עוד
שייהיה חס ושלום למטה. והוא כמו שאמרנו
⁹¹ תנומה נזכים ב') אף על פי שמניתם לכם
ראים וכורע כולכם שווין לפני. והיינו שככל
אחד מישראל יש לו חלק בתורה אותן אן
חלק מאות. ואם יחסר אותן או חלק מהאות
מהספר תורה יפסל הספר תורה. וזה שאמר
כולכם שווין לפני וכמו שייהיה לעתיד שלא
יהיה חילוק מדריגות כמו שאמרנו (חענית ל"א).
עתיד הקב"ה לעשות מחול לצדיקים וכורע
ובדבר עגול אין חילוק מדריגות (ויתברר ט"ז)
בاتفاق. ובתיקונים (בכהרמה, דף א' : וועוד) שחשב
⁹² מדריגות ישראל בגין העשר חפירות לרל

[כה] **איה בואה** ק (ח'ב מ"ד) ויהי הימים
וגו' תא חז' הוה יומא יומא
טבא דראש השנה הוה. כי תיבת הימים מורה
על אור כמו שנאמר (בראשית א', ח') ויקרא
אללהים לאור יום ומטעם זה איתא באור זרוע
שהיום סתם מרמז על שבת וכקדאיთא
בתיקוניים (תיקון ל'ז) ויהי אור דא ראנש השנה
ובמדרש (ויקרא כה' ב' י' ע' פסוק מהלט
כ'ז, א') ה' אורו וישע' אורו בראש השנה
או וישע' ביום הכפורים. והנה תיבת ויהי נדרש
בכל מקום שהוא לישנא דעתרא ולכאורה
היאך יתקיימו שני התיבות ויהי הימים שהם
שוו הפלחים בונושא אחד.

אמנם באמת שנייהם צdkו יהדו שדייקא על ידי הצער והוירוחוק שמרגשיכל אחד בנספו ביום זה כאשר יעללה על לבו שהוא זמן התגלות מלכותו יתרברך כמו שאומרים ובכן תן פחדך על כל מה שבראת ויראוך כל המעשים וכור וכל אחד כפיו שמכיר את נגעי לבבו כמה שהוא רחוק מקבלת על מלכותם שלמים באמת מזה הוא גודל הצער והפחד ביום הזה שנקרוא בזוהה'ק בכמה דוכתי יומה תניניא פחד יצחק. ולפי ערך הצער והיראה מזה נשפע להנפש האורה מלעילא שנקרוא יום. וזהו שאומרים קודם תקיעית שופר הפסוק מן המיצר קראמי י"ט